

SZÁZÉVES AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET BUDAPESTI VOLT SZÉKHÁZA

A mai erdészgeneráció talán nem is emlékszik arra, hogy Budapesten, az Alkotmány utca 6. szám alatti háromemeletes épületet az erdésztársadalom közadakozásából létesítette abból a célból, hogy az Országos Erdészeti Egyesület megfelelő elhelyezésével munkáját hathatósan tudja végezni. Ez év júliusában száz éve annak, hogy egyesületünk ide beköltözött, decemberben pedig az ünnepélyes felavatásának centenáriuma lesz.

A székház építésének gondolata az egyesület megalakulása után hamarosan, már a múlt század hetvenes éveiben felmerült, de csak 1884-ben, az egyesület anyagi megerősödésével került napirendre. Az akkori vezetőség megkeresésére az 1884. évi november 12-i fővárosi közgyűlés a 732/884 kgy. szám alatti határozatával az 1030 helyrajzi számú városi telekből 231,22 n.ölet, négyszögölenkint 50 Ft-os árban, a vételár 10 év alatti törlesztési kötelezettségével, az egyesület részére eladta azzal a kikötéssel, hogy ezen egy háromemeletes — környezetet alakító — székház kerüljön felépítésre. Lássuk, hogyan is történt?

Az 1884. december 20-i választmányi ülés felhatalmazta *Bedő Albert* alelnököt és *Horváth Sándor* titkárt, hogy mint a székházépítő bizottság vezetői „egy, vagy több műépítésszel” lépjenek érintkezésbe.

Az 1885. március 25-i választmányi ülésen már az építőbizottság bemutatja *Czigler Győző* és *Berczik Gyula* terveit, s ezek közül a választmány *Cziglerét* fogadja el, 186 250 forint építésköltség-előiránnyal.

Az 1885. május 31-i ülésen az építési bizottság már beszámolhat arról, hogy *Czigler* terve alapján kiírta az egyes munkákat, hogy a vállalkozók árajánlatokat tegyenek. A 12 fajta munkára összesen 47 vállalkozó tette meg árajánlatát, amelyek közül a 12 legelőnyösebbet választották ki.

Az 1885. szeptember 15-i választmányi ülésen már beszámoltak a szerződések megkötéséről, valamint arról, hogy az építkezés föld- és kőműves munkáit június közepén meg is kezdték. Az építési munkák műszaki ellenőréül *Nendtvich Gusztáv* kir. mérnököt bízták meg. Szeptember 15-én a falazási munkák a második emeletig elkészültek.

Az 1885. december 20-i választmányi ülés részére a bizottság, az épület október végére elkészült tetőfedéséről számolhat be, egyben bejelenti, hogy az ilyenkor szokásos „koszorú ünnepélyen” a munkavezetők és a munkások között 506 forint 60 krajcárt osztottak ki. Ugyanezen a választmányi ülésen elhatározták, hogy az egyesület kéri a fővárost a telekkönyvi bekebelezésnek soron kívül, még a vételár teljes kiegyenlítése előtti engedélyezésére, hogy az építési költségekből hiányzó mintegy 40—45 ezer forintot jelzálogkölcsönként vehesse fel. Az építési bizottság körütekintésére jellemző, hogy a fedélszékek elkészülte után az épületet tűzkár ellen azonnal bebiztosította.

Az 1886. április 19-i választmányi ülésen az építési bizottság az épület elkészültét jelenthette azzal, hogy a székházat augusztus 1-én használatba veszik. A lakásokat kiadták és felhatalmazást kértek egy házmester felfogadására. A 151 helyiségből állott 21 910 légméterű épület egy év alatt minden nagyobb zökkenő nélkül épült fel.

A székház ünnepélyes felavatása az 1886. évi december 12-i közgyűlésen történt. Ezen a résztvevők részletes beszámolót kaptak az építkezés lefolyásáról. *Gróf Tisza Lajos*, az OEE akkori elnöke többek között a következőket mondotta:

„Az anyagi viszonyoknak ez a kedvező állása... főleg... és elsősorban azon önzetlen és más hazai testületek történetében alig előforduló támogatásnak köszönhető, melyben... az egyesület köré sorakozó szakemberek szűk anyagi viszonyok között is mindenben részesítették. Ennek... köszönhető, hogy az Országos Erdészeti Egyesület munkálkodásának első húsz évét egy olyan örök tulajdont képező székház felavatásával fejezheti be... amely az egyesületnek is minden igényt kielégítő helyiségeket nyújt a zavartalan munkálkodásra.”

A székház felépítése 194 437 forint 46 krajcárba került a berendezéssel együtt. A titkári beszámoló felemlítette, hogy egyesületünk ezen kezdeményezését az erdészetnek egyes nagyérdemű barátai támogatták, így a *Groedl Testvérek* cég a ház fedélszékei ingyen készítette el, a *Thonet Testvérek* cég pedig az egyesületi termék felszereléséhez szükséges 1200 forint értékű székkészletét féláron szállította.

Az épület kapuja felett *egy favágó és Diána* szobrai jelképezték az erdei munkát és a vadászatot. Az egyesület hivatali helyiségei a második emeleten voltak. Középen a közgyűlési terem, balra a kisterem a választmányi ülések számára, mellette az elnöki szoba. Jobbra az alelnököknek és a titkári hivatalnak három szobája. 1892-ig ebben az épületben volt az erdészeti múzeum is.

A korabeli leírás szerint az egyesület székháza az Alkotmány és a Honvéd utca sarkán áll a Lipót-városban az Új Épületen (Neugebäude) túl. Még távoli a város szívéttől, de ha felépül az Országháza és eltakarodik az Új Épület, pad sorok fogják körül venni. Az akkori látnoki szavak valóra váltak, az Országház felépítése a terület beépítése megtörtént és ma már ez a rész Budapest szíve!

A székházat az egyesület több mint 60 évig használta. 1945 után néhány évig a földszinten az újonnan szervezett Budapesti Erdőigazgatóság végezte munkáját. A Közületeket Elhelyező Bizottság 1949 augusztusától az épületet a Külkereskedelmi Minisztérium részére utalta ki.

Dr. Kollwenz Ödön

ELSŐ SZAKMAI MÚZEUMUNK AZ EGYESÜLET SZÉKHÁZÁBAN

Az egyesület új székházának az építése, átadása lehetőséget adott arra is, hogy erdészeti múzeum létesüljön. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület „Köztelkén” 1871-től mintegy 20 éven át fennálló Gazdasági Múzeumot követően az erdészek múzeuma az első szakmai múzeumok között jött létre, így szakunk múltjának szempontjából külön is figyelmet érdemel.

Az erdészeti múzeum létesítésének ötlete *Piso Cornéltól* eredt, aki az 1882. évi máramarosi közgyűlés alkalmából *Bustyaházán* rendezett erdészeti bemutató sikerén felbuzdulva 1883-ban a következő indítványt terjesztette elő: „Hogy az orsz. erd. egy. minden irányban és tökéletesebben teljesíthesse maga elé kitűzött hazafias és tudományos feladatát, állíttassék össze és alapíttassék az egyesület kebelében, a szakba vágó gyűjteményekből és egyáltalában az erdészeti szakhoz tartozó tárgyakból egy egyesületi szakmúzeum, mely czélszerű és gyakorlati berendezése mellett könnyen áttekinthető módon gyakorlatilag is erősítse és gazdagítsa egyfelől az egyesületi tagok ismereteit és nyújtsa fogalmat másfelől minden érdeklődőnek azon tárgyakról, berendezések-